

» FRA GENERALSEKRETÆREN

«Alt flyter – man kan ikke to ganger gå ned i den samme elv». Heraklits 2 500 år gamle ord om endring gir grunn til refleksjon også i dag. Endringer gir alltid muligheter og norsk helsetjeneste burde ha de beste forutsetninger for å lykkes.

Forandring kan fryde

Forsøk på omstilling og endring skaper ofte motkrefter. I tiden som kommer vil helsetjenesten møte store endringer som følge av demografi, medisinsk-teknisk utvikling og ny informasjonsteknologi. Hvordan kan dette gjøres til positive prosesser som samlet sett fører til bedre pasientbehandling og høyere tilfredshet blant helsepersonell? Nøkkelen ligger i åpenhet, tillit og involvering i endringsprosessene.

Norske leger står daglig for tjenesteinnovasjon. Faglig engasjement driver frem nye arbeidsmetoder og medisinsk utvikling. Der mikrosystemene gis gode levevilkår utvikles skaperkraft til beste for pasientene. All ledelsesforskning viser at mulighetene for å lykkes med omstilling styrkes ved en grunnleggende tillit og trygghet i arbeidsmiljøet. Dette er ingen selvfølge i dagens helsetjeneste. De senere år har vi sett flere eksempler på sykehusledelse som har hatt ensidig fokus på eierstyring og økonomi. Hvor prosessene styres ovenfra og ned. Hvor pasienttilbud kuttet uten at legene tas med på råd. Hvor trygghet og tillit i arbeidssituasjonen ødelegges av en lukkethetskultur. Skal vi lykkes med de omstillingene vi står overfor må den gode lederkulturen i sykehus og helsetjenesten dyrkes frem. Det krever modige eiere som deler samme ambisjon.

Sykehustalen i januar er blitt en viktig begivenhet i helsesektoren. Tidligere helseminister Jonas Gahr Støre fremmet for to år siden det tiende bud om ledelse. Det innebar at ledere på pasientnære nivåer skulle prioriteres. I sin første sykehustale grep helseminister Bent Høie også tak i ledelse. Helseministeren fremhevet at regjeringen vil skape bedre kvalitet og pasientsikkerhet gjennom endring i ledelse, systemer og kultur. Han sa at lederne må gå foran og vise i handling at det ligger kraft bak de fine ordene om kvalitet og pasientsikkerhet. Ikke minst må ledere lytte til fagpersonene og pasientene. Det er de som har best kompetanse om hva pasienten trenger av behandling, oppfølging, pleie og omsorg.

De beste prestasjonskulturene vektlegger åpenhet – både om det som virker og ikke virker. Her satses det på tillitsledelse, at ledelsen aktivt viser at man stoler på sine medarbeidere og gjør det lett å vise mot til å si fra. Noe av det viktigste er at teamet sammen lærer å bli bedre. I prestasjonsmiljøer involveres medarbeidere. Det tilrettelegger for optimal bruk og utvikling av kompetanse. Vi må få dette budskapet fra festtalene til hodet til hjertet.

Legeforeningen har gjennom flere år vært opptatt av betydningen av god ledelse. Landsstyret satte i 2014 i gang kurset «Kunnskapsledelse for legeledere i sykehus». Et av målene med kurset er å skape ledere som fungerer godt i team og som fremmer gode endringsprosesser. De samme prinsippene om god endringsledelse gjelder også i kommunehelsetjenesten. Legeforeningen drives av et ønske om å påvirke endringene i norsk helsetjeneste slik at det skapes bedre pasienttilbud. Det har vi gjort i snart 130 år. Foreningen teller i dag 31 600 medlemmer og vi vet hvor skoen trykker. Vi bidrar mer enn gjerne med vår kunnskap.

Forandring kan fryde, men det krever god ledelse og et aktivt eierskap. En viktig lærdom; Fornylse og kvalitet skapes i fagmiljøene nedenfra, der hvor faget utøves.

Jeg ønsker dere alle et godt nytt år!

Geir Riise

Geir Riise
geir.riise@legeforeningen.no
generalsekretær